

HEINE-VERSEK.

Horvát Henrik műfordításai.

A „Napkelet“ nem közöl rendszerint versfordításokat, azonban kivételt kíván tenni ezekkel a műfordításokkal, melyek egy nálunk kevésbé ismert Heinet mutatnak be. A késői Heine hangját teszik élő elevenné magyarul, azt az alkonyati szatírdt, melynek lírai zengése van.

KIALSZIK.

A kortina legördül, — vége;
Oszlik a színház közönsége.
Hogy' fogadták a darabot?
Azt hiszem tetszést aratott.
A nagyérdemű közönség ma
Költőjének sok tapsot osztott...
De most a ház oly dermedt s néma,
A kedv, a fény mind szertefoszlott.

De mi volt ez? csúnya zöréjjel
A puszta színpad peremén,
Tán hegedűhúr pattant széjjel,
Megrokkant ócska hangszerén.
A poros földszint padlózatján
Unottan császkál néhány patkány;
Avas olajszag terjeng; holt
Sugárral sir a végső lámpa;

Sír, nyög és kialszik kinjába —
A szegény mécs a lelkem volt.

AZ ERÉNYES KUTYA.

Egy pudlinak Brutus volt a neve
S ezt indokolta ritka jelleme.
Tisztelte is a város egész népe;
Ő volt a tiszta erkölcs mintaképe.
Dicsérték az eszesek, sőt a balgák:
Négy lábú Bölcs Náthánnak magasztalták.
Kutyák kutyája volt, kiről mesélek,
Oly hű és becsületes, jenkölt lélek!
Igy hát a gazdája is a derékbe'
M megbízott teljesen s mézárászékbe
Elküldte gyakran. Jó Brutus legott
A szájába egy kosarat fogott;
Ebbe rakta a mézáros a juhhúst,
A vagdalt sertést, marha- és borjúhúst;
A zsír szaga bármily csábító volt —
Brutus, mint kőszikla, megbízható volt.
Mint stoikus bölcs, higgadt és nyugodt,
Drága terhével haza ballagott.

De a kutyák közt, haj, mint tudatik,
 Sok komisz kutya is találtak.
 Miként közöttünk: léha naplopók,
 Irigyek, destruktívek, harapók, —
 Kik lelki gyönyöröknek fittyet hánynak
 S csak aljas, érzéki gyönyörre vágyanak!
 És történt, hogy e romlott csőcselék
 Brutusunk ellen összeesküvék,
 Ki kosarával bizton lépkedett
 Az erkölcs útján, — sohsem tévedett.

Egy szép napon, amidőn mitsem sejtve,
 A húsárukat kosarában rejtve,
 Ép hazatartott — neki estenek
 A sötét felelőtlen elemek!
 Kitépték szájából a kosarat,
 És szertegurult mind a jó falat;
 És ráveté magát az ádáz farka,
 A drága eledelt mohón felfalta!
 Brutus csak nézte az aljas hadat
 S mint igaz filozóf, nyugodt maradt.
 De mikor látta, hogy ilyenképpen
 Zabál az összkutya, csak ő nem éppen —
 Hát a lakziban szintén résztveve
 S egy ürücombot ő is megeve.

T a n u l s á g.

«Te is Brutus! Te is zabálsz?!» im siró
 Hangan kiált fel az erkölcsi bíró.
 Csábít a rossz példa! Szomorú tétel...
 Nincs tökéletes emlős! nem kivétel
 A fenkölt kutya se, ki a morál
 Igaz mintája volt: ő is zabál.

EGY POLITIKAI KÖLTŐHÖZ.

Dalodat mint Tyrteus hajdan,
 Hős bátorsággal dalolod;
 De sajnós, rossz a közönséged
 S nem méltó hozzád a korod.

Sőt lelkesednek borozásnál:
 «Éljen a költő és a dal!»
 És elordítják harcos versed
 Nagytüzesen, hogy reng a fal.

Tetszéssel hallgatnak meg ugyan
 S versedről mondják: szép és jó,
 Dicsérik gondolatod röplét
 S a formáját, mely csillogó.

Szívesen dalol szolganépség
 Kocsmában szabadsági dalt: —
 Ez kedvező az emésztésnek
 És fűszerezi az italt.

A VÁNDORPÁTKÁNYOK.

Van patkány: sovány, éhes
És jóllakott, kövéres.
A jóllakott vigan otthonél,
A sovány vándorútra kél.

Sokezer mérföldet mennek,
Nem nyugszanak nem pihennek,
Csak hajlja előre dühödtt rohandás,
Meg nem állítja égszakadás.

Neki a dombnak, a hegynek,
Tavakon úszva lihegnek;
Nyakát töri, belejullad nem egy,
Élő hagyja a holtat, csak megy.

Rémséges a pofájuk,
Rettenetes nagy szájuk;
Hajukat lenyírják egészen bőrig,
Radikálisak ők az utolsó szőrig.

A radikális fattya
Az Istent megtagadja;
Porontyát meg nem kereszteli,
Az asszony nép közös neki.

A patkányfaj, a parázna,
Csak inna és pofázna;
Azt elfelejtik azonban,
Hogy halhatatlan lelkünk van.

A vakmerő patkánytábor
Nem fél pokoltól, macskától;
Se háza, se pénze, semmije sincs-
S felosztandó újra, amije nincs.

És jönnek és egyre csak jönnek!
Nincs vége az özönnnek.
Már közelben visít a rettentő had,
Hallom a hangjuk — velőkig hat.

Ó, jaj, már a kapuknál vannak —
Végünk van, megrohannak!
A polgármester, az egész szenátus
Fejét csóválja, desperátus.

A polgárok fegyverbe állnak,
A papok harangot cibálnak,
Vészben a legszentebb állami szentség:
A magántulajdon! és nincsen mentesség.

Hiába minden: harangzúgások,
Papi jóhászok, bölcs ukázok,
Brümmögő ágyuk és ropogó puskák
Ma nem segít rajtatok semmi, apuskák!

Ma nem segít a szónoki torna,
Az elkoptatott szócikornya;
Szillogizmussal patkányt nem jognak,
Minden szójizmán átugornak.

Leveslogikával, gombócindokkal:
Igy kell beszélni éhes gyomrokkal.
Ma peccsenyével kell argumentálni
És kolbász- és hurkaérvet citálni!

Egy néma ponty, ha jól megfőzik,
A radikálesürhét jobban meggyőzi
Mint Cicero és Mirabeau
És valamennyi szónokló.

A SZERENCSE KÖNNYŰ LEÁNYZÓ.

A szerencse könnyű leányzó,
Egy helyen szívesen nem ül,
Megsimogatja homlokodat
És megsókol és elrepül.

De Balsors asszony forrón szeret;
Ráérek — mondja — kedvesen . . .
Lelepszik az ágyad mellé
És harisnyát köt csendesen.

N É P S É G.

Ki tud laposan hizelegni,
A gazdagokat megnyeri.
Lapos a pénz, kedves barátom,
Lapos hizelgés kell neki.

Lendítsd merészen füstölödöt,
Ahol csak aranyborjút látsz!
Imádd a porban, sárban s főleg:
Vakon dicsérd, akit imádsz!

A kenyér drága ma, de ingyen
Kapod a legszebb szavakat, —
Énekeld meg a kutyuskáját
És mecénásod jóllakat.

J Ó T A N Á C S.

Nevezd meg mindig igazi nevén,
Hogy kiről szól a példaköltemény.
Ha nem mered, lesz nagy keserűséged.
Teszem: egy számárról festettél képet —
Egy tucát füles rögtön így kiáltoz:
«Az én fülem e hosszú jül, világos!
És ez a hang, e böszült ordítás —
Az én hangom, — hogy is lehetne más?
A számár én vagyok! bár a nevemnek
Nyoma sincs itt, azonnal rámismernek.
Rámismer szép hazám Germánia —
A számár én vagyok! I-a! I-a!» —
Kímélni akartál egy ostobát,
S most tizenkettő haragszik reád.

A V Á S Á R F I A.

A VALÓSÁG az volt, hogy csakugyan ivott a városban egy keveset. De ettől eltekintve is olyan álmokat hozó, duruzló meleg volt a harmadosztályú vasúti kocsiban, hogy elbóbiskolt. Egyre ritkábban akadt a szemébe a vele szemben ülő terjedelmes asszonyság beszélgető árnya. Az asszonyság beszélt, magyarázott a szomszédjának, keze élénken mutogatott hozzá. A szomszédjához beszélt, de valójában mégis ő rá nézett, mintha mondta volna neki szomorán, szemrehányóan, hogy ne aludj te. Hiszen nem magamnak beszélek én, neked is beszélek... Ezt valahogy érezte is, látta is Őrpető. Néha ki is nyitotta a szemét, csak úgy, tessék-lássék, de aztán mégis nagyott fűjt. Jó izzel, egészségesen.

Az asszonyság szemrehányóan pillantott rá. Lesujtva pillantott Őrpetőre, aztán a szomszédjához hajolt és tovább szőtte az iménti beszélgetést :